

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نپاشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

نیکولای بابکین* (NIKOLAY BOBKIN)

برگردان از: ا. م. شیر

۰۳ سپتمبر ۲۰۲۱

ایران و افغانستان تحت حاکمیت طالبان



تحول «طالبان» یا تاکتیک‌های فریبنده؟

اضمحلال ارتش ۳۰۰۰۰۰ نفری افغانستان به رغم آموزش و تجهیز توسط نیروهای امریکائی در عرض چند ساعت، گواه بارز عدم موفقیت ایالات متحده امریکا در افغانستان و محدودیت قدرت آن می‌باشد. بی‌تردید، امریکا به امتناع از بسیار از تعهدات خود در منطقه مجبور خواهد شد. حالا وقت اندیشیدن به این است که چه درس‌هایی از اشغال افغانستان توسط امریکا باید آموخت.

شاید تهران یکی از طرف‌های بسیار علاقه مند به توسعه مسالمت‌آمیز وقایع افغانستان همسایه باشد. طالبان در سال‌های منتهی به حمله امریکا، روابط پر تشنجی با ایران داشت. رویارویی آن‌ها زمانی بالا گرفت که دولت ایران و نیروهای سپاه پاسداران انقلاب اسلامی پس از حمله امریکا به افغانستان در سال ۲۰۰۱، به نیروهای امریکائی کمک کردند. اگر چه این رویارویی تا حدودی از خصومت بین ایران و طالبان ناشی می‌شد، اما علت اصلی آن، نگرانی تهران از تشدید روابط با امریکا در پی حملات ۱۱ سپتمبر بود. با این حال، رویکرد ایران به مرور زمان تغییر یافت و از تشدید فشار طالبان علیه نیروهای امریکائی جلوگیری نکرد.

پس از ظهور شاخه «ولایت خراسان» داعش^(۱) در افغانستان در سال ۲۰۱۵، مهار خطر جهادگران افراطی در مرزهای ایران علت دیگری بود که موجب همکاری تهران با طالبان گردید. در سال ۲۰۱۸، ایران برای نخستین بار تصدیق کرد، که میزبان یک هیأت طالبان برای مذاکره در خاک خود بود و این مذاکره با اطلاع دولت افغانستان انجام گرفت.

ناگفته نماند که گروه‌های طالبان، القاعده و داعش در لیست سازمان‌های تروریستی روسیه قرار دارند و دولت روسیه خارج کردن طالبان از این لیست را هنوز زود می‌داند.

پس از فرار اشرف غنی، رئیس‌جمهور و تصرف کابل توسط طالبان، تعدادی از مقامات ایرانی ضمن ابراز خرسندی از سقوط دولت دست‌نشانده، با نگرش مثبت از طالبان استقبال کردند. در حال حاضر، ایران نتیجه مسالمت‌آمیز وقایع افغانستان، تشکیل دولت در کابل و برقراری روابط عادی با آن را منتفی نمی‌داند.

مقامات طالبان اعلام کرده‌اند که اجازه نخواهند داد از خاک افغانستان علیه هیچ یک از همسایگان استفاده شود. این امر، هم برای ایران که دارای منافع متعدد در افغانستان است و هم برای طالبان که به متحدان خارجی نیاز دارد، بسیار مهم است.

در ایران در حالی که ۳ میلیون نفر مهاجر از افغانستان اقامت دارد، در انتظار موج تازه مهاجران هستند. مقامات ایرانی مقررات خاصی را در برخی از مناطق مرزی بین ایران و افغانستان برقرار نموده و در سه استان هم‌مرز با افغانستان اردوگاه برای پناهجویان ایجاد کرده‌اند.

بسیاری از شهروندان افغانستان مقیم ایران- هم پناهندگان ثبت شده و هم مهاجران اقتصادی- از وضعیت خویشاوندان و دوستان خود در افغانستان نگرانند. بیش از ۱۲۰۰ فعال ایرانی و شهروندان افغانستان با ارسال نامه‌ای به ملل متحد و دیگر سازمان‌های بین‌المللی، سران کشورها و دولت‌ها، از آنها خواسته‌اند برای تأمین صلح در افغانستان و حمایت از حقوق مردم آن، به ویژه زنان، دست به «اقدامات مسؤولانه» بزنند.

نباید فراموش کرد که ایران شیعه در برابر هرگونه خشونت فرقه‌ئی علیه جامعه شیعیان افغانستان و محافظت از آن تعهد اخلاقی دارد.

ایرانی‌ها از توجه به متحدان خارجی طالبان، در درجه اول عربستان سعودی، که با تهران مقابله می‌کند، کوتاهی نمی‌کنند. بودجه طالبان از سوی ریاض تأمین می‌شود و سعودی‌ها ممکن است در افغانستان جدید به دنبال دامن زدن به درگیری بین طالبان با ایران باشند.

زمانی که طالبان در سال‌های ۱۹۹۶-۲۰۰۱ در افغانستان در قدرت بودند، عربستان سعودی یکی از سه کشوری بود که به طور رسمی دولت این گروه اسلام‌گرا را به رسمیت شناخت. دو کشور دیگر، پاکستان و امارات متحده عربی بودند. در تمام این سال‌ها ریاض به عنوان یکی از مهمترین متحدان «طالبان»، به ویژه، در زمینه تأمین مالی باقی مانده است. پادشاهی سعودی همچنین در فهرست آن دسته از کشورهای ملل متحد قرار داشت که مظنون به تحویل سلاح به طالبان در دور زدن تحریم بین‌المللی تسلیحات بودند.

با این حال، رابطه آن‌ها همیشه متحدانه نبوده است. در سال ۱۹۹۸ سعودی‌ها از طالبان تحویل اسامه بن لادن را که در افغانستان مخفی شده بود، درخواست کردند. اما، طالبان نپذیرفت و این عدم پذیرش موجب وخامت روابط آن‌ها تا حد قابل ملاحظه‌ای گردید. حادثه سپتامبر سال ۲۰۰۱ فروپاشی این اتحادیه را تسریع کرد. در نتیجه، عربستان سعودی و امارات متحده عربی تمام روابط خود را با افغانستان تحت حاکمیت طالبان در آن زمان قطع کردند.

اکنون ریاض بیم آن دارد که طالبان اجازه دهد القاعده به فعالیت‌های ضد سعودی از خاک افغانستان دست بزند. شبه نظامیان «القاعده» «شکست تاریخی» ایالات متحده آمریکا را جشن گرفته‌اند.

اسرائیل، دیگر دشمن ایران، امیدوار است بتواند از پیروزی طالبان در افغانستان در رویارویی با تهران به طور غیرمستقیم «سود» ببرد و، ظاهراً، تشکیل دولت طالبان توسط یک جنبش سنی معتقد به ایدئولوژی مذهبی بنیادگرا، از نظر حاکمیت شیعی تهران اصلاً خوشایند نیست.

افزایش انتقال مواد مخدر از افغانستان، هجوم پناهجویان افغانستان به ایران و بدتر شدن اوضاع اجتماعی و اقتصادی در آنجا نیز پیش‌بینی می‌شود. در این راستا، اسرائیل تلاش می‌کند همکاری با کشورهای سنی نشین مانند مصر، عربستان سعودی، امارات متحده عربی، بحرین و کویت را گسترش دهد.

با این حال، گمان نمی‌رود رشد بی‌ثباتی در خاورمیانه به سود دولت یهودی تمام شود. پیروزی «طالبان» در افغانستان گروه‌های مقاومت فلسطینی را که رهبران آن‌ها جنگ طالبان علیه رژیم دست‌نشانده در کابل و مبارزه خود با اسرائیل را همسان تلقی می‌کنند، تشویق خواهد کرد. در این مبارزه، رهبران معتدل تشکیلات خودگردان فلسطین نیز در رویارویی با گروه‌های اسلامگرا در جنبش فلسطین مانند دولت تحت‌الحمايه امریکا در کابل، شکست خواهند خورد.

روند رشد حوادث بعدی اساساً به نحوه رفتار طالبان بستگی دارد. اظهارات اولیه آن‌ها با نگرش پراگماتیستی خاص، تمایل به سازش و آگاهی به تغییر کشور در طول ۲۰ سال گذشته متمایز می‌شود. طالبان ضمن اعلام عفو عمومی، از همه کارکنان دولت خواست به سر کارهای خود برگردند و از سربازان ارتش سابق درخواست کرد به نیروهای مسلح طالبان بپیوندند. رهبران طالبان در باره تشکیل دولت ائتلافی، در باره مجاز بودن تحصیل دختران و اشتغال زنان به شرط رعایت حجاب صحبت می‌کنند. آیا این مدعیات نشانه تغییر جنبش طالبان است یا تاکتیک فریبده برای خروج از انزوا، باید مشخص شود.

*- کارشناس مسائل بین‌المللی

بی‌نوشت

همچنین، باید مشخص شود:

– آیا امریکا به مثابه قدرت نظامی اول جهان به همراه ۵۲ کشور ناتوی و غیرناتوی واقعا نتوانست در مدت ۲۰ سال به گروه تروریستی طالبان که به بهانه مبارزه با آن افغانستان را اشغال کرد، پیروز شود یا در این مدت فقط بمباران و ویرانی افغانستان و کشتار مردم بی‌دفاع آن، آموزش و تسلیح و تجهیز نیروهای طالبان مشغول بود تا یک نیروی نیابتی مطمئن جایگزین نیروهای خود نماید؟

– آیا قابل باور است که امریکا و متحدانش برای ترک افغانستان چنان زیر فشار بودند که فرصت نکردند نه فقط تجهیزات و جنگ‌افزارهای پیشرفته نظامی، حتی سگ‌های نظامی خود را از این کشور خارج کنند؟

– آیا این احتمال منطقی است که تسلط مجدد طالبان بر افغانستان در مدت کمتر از دو هفته، بر اساس توافق سه‌جانبه بین امپراتوری امریکا، دولت عروسی اشرف غنی و گروه طالبان به دنبال مذکرات نهان و آشکار، به ویژه، در دوحه صورت گرفت یا امپریالیست‌ها بازی به مراتب خطرناک‌تری را برای منطقه برنامه‌ریزی کرده‌اند.

– آیا امریکا و متحدان خرد و کلان آن واقعاً در افغانستان شکست نظامی خوردند و متحمل ضرر و زیانی مالی شدند یا تنها از فروش مواد مخدر سودهای نجومی به دست آوردند.

– آیا موج عظیم فرار از افغانستان، به معنای عدم اعتماد عمومی به وعده‌های طالبان نیست؟

– بلافاصله بعد از تسلط مجدد طالبان بر افغانستان، چگونه و از کجا به اذهان بسیاری‌ها خطور کرد که «طالبان تغییر کرده است»؟ لازم است معتقدان به «تغییر طالبان» به طور مستند توضیح دهند که تحول طالبان ایدئولوژیک بوده یا رفتاری؟

– در شرایط عالمگیری فتنه کرونا، برقراری **حکومت نظامی جهانی** (قرنطینه و اعمال محدودیت‌های سخت) و تسلیم تقریباً تمامی دولت‌ها در مقابل این پروژه «آقایان جهان»، آیا امپریالیسم جهانی به سردمداری امپراتوری تروریستی

امریکا^(۲) هنوز هم برای تأمین منافع نامشروع خود به پایگاه‌های متعدد نظامی، تهاجمات و حملات مسلحانه، اشغال و بمباران کشورهای مختلف، قتل و کشتار مردم نیاز دارد؟

ا. م. شیریں

۱۲ شهریور - سنبله ۱۴۰۰

مطالب مرتبط:

(۱) - داعش نیروی چندمنظورهٔ عمو سام - [در اینجا](#)

(۲) - ایالات متحده آمریکا تروریست اصلی جهان - [در اینجا](#)

<https://www.fondsk.ru/news/2021/08/31/afghanistan-pod-vlastju-talibov-i-iran-54362.html>